

ชื่อเรื่อง รายงานผลการพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ เรื่องลำดับและอนุกรม
กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1
ปีการศึกษา 2554

ผู้ศึกษา นายนันทพงศ์ พรรณขาม

สถานศึกษา โรงเรียนฟ้าแดดสูงยางวิทยาการ อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์

ปีที่ศึกษา ปีการศึกษา 2554

บทคัดย่อ

คณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาความคิดของมนุษย์ ทำให้มนุษย์มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบ ระเบียบ มีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหาและสถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วนรอบคอบ ทำให้สามารถคาดการณ์ วางแผน ตัดสินใจและแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม นอกจากนี้ยังเป็นเครื่องมือในการศึกษาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง คณิตศาสตร์จึงมีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตและช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนามนุษย์ให้สามารถคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่องลำดับและอนุกรม ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเรียนของนักเรียน ที่เรียนด้วยแบบฝึกเสริมทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่องลำดับและอนุกรม 3) เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกเสริมทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่องลำดับและอนุกรม และ 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่องลำดับและอนุกรม

กลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนฟ้าแดดสูงยางวิทยาการ ตำบลหนองแปน อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 จำนวน 32 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive -Sample) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่องลำดับและอนุกรม โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ จำนวน 6 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องลำดับและอนุกรม แบบเลือกตอบ 5 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ที่มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.47 - 0.93 ค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.45 - 0.8 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ

เท่ากับ 0.94 และแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการเรียนวิชา
คณิตศาสตร์ เรื่องลำดับและอนุกรม โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ เป็นแบบสอบถามประมาณค่า
(Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 19 ข้อ มีค่าความสอดคล้องเชิงเนื้อหาเท่ากับ 0.98
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า
t - test (Dependent Samples)

ผลการศึกษา ปรากฏดังนี้

- 1) แบบฝึกเสริมทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
เรื่องลำดับและอนุกรม มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 88.90 / 87.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80 / 80 ที่ตั้งไว้
- 2) ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียน โดยใช้แบบฝึก
เสริมทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่องลำดับและอนุกรม
หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- 3) แบบฝึกเสริมทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
เรื่องลำดับและอนุกรม มีค่าดัชนีประสิทธิผลในการเรียนรู้เท่ากับ 1.0978 ซึ่งหมายความว่า การเรียน
ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะ ทำให้นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 109.78
- 4) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ กลุ่มสาระ
การเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่องลำดับและอนุกรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก
มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 10 ข้อ
อยู่ในระดับมาก 9 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การวัดและประเมินผล
ครอบคลุมเนื้อหาสาระ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 รองลงมา คือ สาระการเรียนรู้ที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์
ต่อผู้เรียน ใบความรู้และตัวอย่างช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจในบทเรียนดีขึ้นและข้อสอบครอบคลุม
เนื้อหาสาระ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.61 และ ขนาดรูปเล่ม เหมาะสมพิมพ์ถูกต้อง ปกสวยงาม จุดประสงค์
การเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหา สาระการเรียนรู้เหมาะสมกับเวลาที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้
ศึกษาแล้วเข้าใจง่ายและแบบฝึกเสริมทักษะช่วยให้เรียนได้เร็วกว่าการเรียนจากตำราเรียน
มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 ตามลำดับ โดยรวมผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยแบบฝึกเสริมทักษะ
กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่องลำดับและอนุกรม เฉลี่ยเท่ากับ 4.35 หมายความว่ามีความ
พึงพอใจมาก

โดยสรุป การเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์ 3 รหัสวิชา ค 32101 ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะ
ทำให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ไม่มีอาการเบื่อหน่าย ช่วยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล
เป็นระบบ ระเบียบ มีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหาและสถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วนรอบคอบ
สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สาระการเรียนรู้อื่นได้ โดยพัฒนาแบบฝึก
เสริมทักษะมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียน และครูผู้สอนสามารถนำไปใช้ในการจัดการ
เรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพอย่างมีคุณภาพตามที่คาดหวัง

แบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์

รายวิชาคณิตศาสตร์ 3 รหัสวิชา ค 32101

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ชุดที่ 5 เรื่องอนุกรมเลขคณิต

โดย

นายันทพงศ์ พรณขาม

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

โรงเรียนฟ้าแดดสูงยางวิทยาการ

อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนฟ้าแดดสูงยางวิทยาการ เพื่อพัฒนาความสามารถ
ในการเรียนรู้ เรื่องลำดับและอนุกรม ประกอบด้วย แบบฝึกเสริมทักษะ

จำนวน 6 ชุด ชุดนี้คือ

ชุดที่ 5 เรื่อง อนุกรมเลขคณิต

ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่า การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์
กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนฟ้าแดดสูงยาง -
วิทยาการ จะเป็นเครื่องมือในการพัฒนาผู้เรียน ให้เกิดความรู้ความสามารถในการ
เรียนรู้เรื่อง ลำดับและอนุกรม ในรายวิชาคณิตศาสตร์ 3 (ค 32101) ได้เป็นอย่างดี
และเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่คุณครูและผู้ที่สนใจศึกษา

นายันทพงศ์ พรหมขาม

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า	ก
คำชี้แจง		
แบบทดสอบก่อนเรียน		2
จุดประสงค์การเรียนรู้		5
เอกสารแนะแนวทาง		6
แบบฝึกเสริมทักษะที่ 1	1	11
แบบฝึกเสริมทักษะที่ 2	2	12
แบบฝึกเสริมทักษะที่ 3		13
แบบฝึกเสริมทักษะที่ 4		14
แบบทดสอบหลังเรียน		16
บรรณานุกรม		19
ภาคผนวก		20
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน		21
เฉลยแบบฝึกเสริมทักษะที่ 1	1	21
เฉลยแบบฝึกเสริมทักษะที่ 2	2	22
เฉลยแบบฝึกเสริมทักษะที่ 3		23
เฉลยแบบฝึกเสริมทักษะที่ 4		23
เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน		23

คำชี้แจง

1. แบบฝึกเสริมทักษะวิชาคณิตศาสตร์ ที่นักเรียนกำลังศึกษาอยู่นี้ มีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกทักษะทางคณิตศาสตร์ ควบคู่ไปกับการเรียนเนื้อหา เรื่องอนุกรม เลขคณิต โดยมีเจตนาให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้เองจากการปฏิบัติกิจกรรม

2. แบบฝึกเสริมทักษะวิชาคณิตศาสตร์ชุดนี้ ประกอบด้วย

2.1 คำชี้แจง

2.2 แบบทดสอบก่อนเรียน

2.3 สารสำคัญ

2.4 เอกสารแนะแนวทาง

2.5 แบบฝึกเสริมทักษะ

2.6 บรรณานุกรม

2.7 ภาคผนวก

3. นักเรียนต้องปฏิบัติตามขั้นตอนของกิจกรรมฝึกทักษะ ดังนี้

3.1 อ่านรายละเอียดของแบบฝึกก่อนลงมือปฏิบัติทุกครั้ง

3.2 ปฏิบัติตามคำชี้แจงในกิจกรรมทุกกิจกรรมโดยเน้นกระบวนการกลุ่ม คือการช่วยเหลือ ให้คำแนะนำซึ่งกันและกัน

3.3 หลังจากทำกิจกรรมในแต่ละกิจกรรม ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลย และอภิปรายเกี่ยวกับผลการทำกิจกรรม

3.4 ทำแบบฝึกเสริมทักษะด้วยตนเองให้ผ่านเกณฑ์ (ได้คะแนนเป็นร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม) ในแต่ละแบบฝึก ร่วมกันเฉลยและอภิปรายคำตอบของนักเรียน

3.5 เรียนรู้ทุกกิจกรรมด้วยความตั้งใจ

3.6 ทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

4. ใช้เวลาในการฝึกปฏิบัติ จำนวน 2 ชั่วโมง

5.

สวัสดีครับเพื่อน ๆ ก่อนศึกษาแบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ ชุดที่ 5
เรื่อง อนุกรมเลขคณิต ให้เพื่อน ๆ ลองทำแบบทดสอบก่อนเรียน
ก่อนนะครับ

ไม่ต้องกังวลใจว่าจะตอบผิด
เพราะนี่เป็นเพียง
แบบทดสอบเพื่อประเมินว่า
เพื่อน ๆ มีความรู้เรื่อง
อนุกรมเลขคณิต มาแล้ว
มากน้อยเพียงใด ไม่มีผล
ต่อการตัดสินผลการเรียน

เพื่อน ๆ พร้อมทั้งจะทดสอบก่อนเรียน
กันหรือยัง ถ้าพร้อมแล้ว ไปกันเลย

แบบทดสอบก่อนเรียน
แบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ ชุดที่ 5 เรื่องอนุกรมเลขคณิต

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้มีจำนวน 10 ข้อ ใช้เวลาทำ 15 นาที
2. นักเรียนโปรดอย่าเขียนข้อความหรือทำเครื่องหมายใด ๆ ลงบนแบบทดสอบ
3. ให้นักเรียนเขียนหัวกระดาษให้สมบูรณ์ และอ่านคำชี้แจงก่อนตอบข้อสอบ
4. แบบทดสอบเป็นแบบปรนัย 5 ตัวเลือก ให้เพื่อน ๆ เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียวด้วยเครื่องหมาย (X) ในกระดาษคำตอบ
ตัวอย่าง ถ้านักเรียนต้องการตอบข้อ ก ให้ทำดังนี้

ข้อ

0. ก ข ค ง จ

(X)   (   )   (   )   (   )   (   )

ถ้านักเรียนต้องการเปลี่ยนคำตอบจากข้อ ก เป็นข้อ ค ให้ทำดังนี้

ก ข ค ง จ

(~~X~~)   (   )   (X)   (   )   (   )

5. เมื่อนักเรียนทำข้อสอบเสร็จแล้ว ให้ส่งกระดาษคำตอบพร้อมกับแบบทดสอบกับครูผู้สอน

1. ผลบวก 15 พจน์แรกของอนุกรมเลขคณิต $7 + 13 + 19 + 25 + \dots$ ตรงกับข้อใด ?

ก. 653

ข. 675

ค. 735

ง. 753

จ. 765

2. ผลบวกของอนุกรมเลขคณิต $5 + 9 + 13 + \dots + 201$ ตรงกับข้อใด ?

ก. 5,150

ข. 5,510

ค. 7,150

ง. 7,510

จ. 7,550

3. อนุกรมเลขคณิตอนุกรมหนึ่งมี พจน์แรกเท่ากับ -13 และพจน์ที่ 10 เท่ากับ 32 แล้วผลบวก 20 พจน์แรก ของอนุกรมนี้ตรงกับข้อใด ?

ก. 660

ข. 670

ค. 680

ง. 690

จ. 700

4. อนุกรมเลขคณิตอนุกรมหนึ่งมี พจน์แรกเท่ากับ 22 และผลต่างร่วมเท่ากับ -3 ถ้าผลบวก n พจน์แรก ของอนุกรมนี้ เท่ากับ 85 แล้วอนุกรมนี้มีกี่พจน์ ?

ก. 10

ข. 12

ค. 14

ง. 16

จ. 18

5. ผลบวกของจำนวนเต็มระหว่าง 100 และ 600 ซึ่งมี 7 ทหารลงตัว ตรงกับข้อใด ?

ก. 24,580   ข.

24,850

ค. 25,480

ง. 25,840

จ. 28,540

6. กำหนดให้ $S = \{ 101, 102, 103, \dots, 999 \}$ ถ้า a เท่ากับผลบวกของจำนวน
คี่ทั้งหมดใน S และ b เท่ากับ ผลบวกของจำนวนคู่ทั้งหมดใน S แล้ว $b - a$
มีค่าเท่ากับข้อใดต่อไปนี้ ?

ก. 550

ข. - 500

ค. - 450

ง. 450

จ. - 550

7. ถ้า $a_1, a_2, a_3, \dots$ เป็นลำดับเลขคณิต ซึ่ง $a_2 + a_3 + \dots + a_9 = 100$
แล้ว $S_{10} = a_1 + a_2 + \dots + a_{10}$ มีค่าเท่ากับข้อใดต่อไปนี้ ?

ก. 120

ข. 125

ค. 130

ง. 135

จ. 140

8. อนุกรมเลขคณิตอนุกรมหนึ่งมีพจน์แรกเท่ากับ -33 และพจน์ที่ 10 เท่ากับ 12
แล้วผลบวก 10 พจน์แรก ของอนุกรมนี้ ตรงกับข้อใด ?

ก. 254

ข. 345

ค. 435

ง. 543

จ. 550

9. อนุกรมเลขคณิตอนุกรมหนึ่งมีพจน์แรกเท่ากับ 8 และผลต่างร่วมเท่ากับ 5
แล้วผลบวก 20 พจน์แรกของอนุกรมนี้ ตรงกับข้อใด ?

ก. 640

ข. 870

ค. 950

ง. 1,110

จ. 1,200

10. อนุกรมเลขคณิตอนุกรมหนึ่งมีผลต่างร่วมเท่ากับ -14 และพจน์ที่ 7 เท่ากับ 183
แล้วผลบวก 13 พจน์แรก ของอนุกรมนี้ ตรงกับข้อใด ?

ก. 2,379

ข. 2,500

ค. 2,645

ง. 2,793

จ. 2,795

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

นักเรียนสามารถ

1. บอกความหมายของอนุกรมได้
2. ระบุนุกรมที่เป็นอนุกรมเลขคณิตได้
3. หาผลต่างร่วมของอนุกรมเลขคณิตได้
4. หาผลบวก n พจน์แรกของอนุกรมเลขคณิตได้

ด้านทักษะกระบวนการ

นักเรียนมีความสามารถ

1. ในการแก้ปัญหา
2. ในการให้เหตุผล
3. ในการสื่อสาร สื่อความหมายทางคณิตศาสตร์และการนำเสนอ

ด้านคุณลักษณะ

1. มีความรับผิดชอบ
2. มีระเบียบวินัย
3. มีความซื่อสัตย์
4. มีความเชื่อมั่นในตนเอง

เอกสารแนวทางการ

อนุกรม

ผลบวกของพจน์ทุกพจน์ของลำดับ เรียกว่า อนุกรม และผลบวกของพจน์ทุกพจน์ของลำดับจำกัด $a_1, a_2, a_3, \dots, a_n$ เขียนในรูป $a_1 + a_2 + a_3 + \dots + a_n$ เรียกผลบวกของพจน์ทุกพจน์ของลำดับจำกัดว่า **อนุกรมจำกัด**

และเรียก a_1 ว่าพจน์ที่ 1 ของอนุกรม

เรียก a_2 ว่าพจน์ที่ 2 ของอนุกรม

เรียก a_n ว่าพจน์ที่ n ของอนุกรม

การบวกพจน์ทุกพจน์ของลำดับอนันต์ ถ้าให้ $a_1, a_2, a_3, \dots, a_n, \dots$

เป็นลำดับอนันต์ จะได้ $a_1 + a_2 + a_3 + \dots + a_n + \dots$ เรียกว่า **อนุกรมอนันต์**

อนุกรมเลขคณิต

อนุกรมเลขคณิต คือ ผลบวกของพจน์ของลำดับเลขคณิตหรืออนุกรมที่ได้จากลำดับเลขคณิตและผลต่างร่วมของลำดับเลขคณิต จะเป็นผลต่างร่วมของอนุกรมเลขคณิตด้วย

การหาผลบวกของ n พจน์แรกของอนุกรมเลขคณิตที่มี a_1

เป็นพจน์แรก และ d เป็นผลต่างร่วมจะได้

$$S_n = a_1 + (a_1 + d) + (a_1 + 2d) + \dots + a_1 + (n - 1)d \quad \dots (1)$$

หรืออาจเขียนใหม่ได้เป็น

$$S_n = \{ a_1 + (n - 1)d \} + \{ a_1 + (n - 2)d \} + \dots + (a_1 + d) + a_1 \quad \dots (2)$$

(1) + (2) จะได้

$$\begin{aligned} 2S_n &= \{ a_1 + a_1(n - 1)d \} + \{ a_1 + d + a_1(n - 2)d \} + \dots + \{ a_1 + (n - 1)d + a_1 \} \\ &= n \{ 2a_1 + (n - 1)d \} \end{aligned}$$

$$S_n = \frac{n}{2} \{ 2a_1 + (n - 1)d \}$$

อาจเขียนแทนผลบวกของ n พจน์แรกได้อีกแบบหนึ่งดังนี้

$$\text{จาก} \quad S_n = \frac{n}{2} \{ 2a_1 + (n-1)d \}$$

$$S_n = \frac{n}{2} \{ a_1 + a_1 + (n-1)d \}$$

$$\text{แต่} \quad a_n = a_1 + (n-1)d$$

$$\text{ดังนั้น} \quad S_n = \frac{n}{2} (a_1 + a_n)$$

$$\text{ผลบวก } n \text{ พจน์แรกของอนุกรมเลขคณิต คือ } S_n = \frac{n}{2} \{ 2a_1 + (n-1)d \}$$

ตัวอย่างที่ 1 กำหนดอนุกรมเลขคณิต $60 + 58 + 56 + \dots$ แล้ว S_{20} มีค่าเท่าไร

วิธีทำ

$$a_1 = 60, \quad n = 20, \quad d = -2$$

สูตร

$$S_n = \frac{n}{2} \{ 2a_1 + (n-1)d \}$$

$$S_{20} = \frac{20}{2} \{ 2 \times 60 + (20-1)(-2) \}$$

$$= 10(120 - 38)$$

$$= 10 \times 82$$

$$S_{20} = 820$$

ตอบ

ตัวอย่างที่ 2 จงหาผลบวกของอนุกรมเลขคณิต $7 + 12 + 17 + \dots + 152$

วิธีทำ

$$a_1 = 7, \quad d = 5, \quad a_n = 152$$

สูตร

$$a_n = a_1 + (n-1)d$$

$$152 = 7 + (n-1)5$$

$$152 = 7 + 5n - 5$$

$$150 = 5n$$

$$\frac{150}{5} = n$$

$$n = 30$$

ผลบวกของอนุกรม $7 + 12 + 17 + \dots + 152$

$$\begin{aligned}\text{สูตร} \quad S_n &= \frac{n}{2} \{2a_1 + (n-1)d\} \\ S_{30} &= \frac{30}{2} \{2 \times 7 + (30-1)(5)\} \\ &= 15(14 + 145) \\ &= 15 \times 159 \\ &= 2,385\end{aligned}$$

ตอบ

ตัวอย่างที่ 3 ให้ลำดับเลขคณิตลำดับหนึ่งมีผลต่างร่วมเท่ากับ 4 และพจน์ที่ 13

คือ 51 จงหาผลบวก 13 พจน์แรก

วิธีทำ จาก $a_n = a_1 + (n-1)d$

จากโจทย์ จะได้ $d = 4$ และ $a_{13} = 51$

แทนค่า $51 = a_1 + 12(4)$

$$a_1 = 3$$

จากสูตร $S_n = \frac{n}{2} (a_1 + a_n)$

$$\begin{aligned}\therefore S_{13} &= \frac{13}{2} [a_1 + a_{13}] \\ &= \frac{13}{2} [3 + 51] \\ &= \frac{13}{2} (54) = 351\end{aligned}$$

$\therefore$ ผลบวก 13 พจน์แรก มีค่าเท่ากับ 351   **ตอบ**

ตัวอย่างที่ 4 ให้อนุกรมเลขคณิตชุดหนึ่ง มีผลบวก 11 พจน์แรกเท่ากับ 77

และผลต่างร่วมเท่ากับ 3 จงหาพจน์แรกและพจน์ที่ 11

วิธีทำ จากโจทย์ จะได้ $d = 3$ และ $S_{11} = 77$

จาก $a_n = a_1 + (n-1)d$

$$\therefore a_{11} = a_1 + 0(3)$$

$$a_{11} - a_1 - 30 = 0 \quad \dots\dots\dots \textcircled{1}$$

จากสูตร $S_n = \frac{n}{2} (a_1 + a_n)$

$$\therefore S_{11} = \frac{11}{2} [a_1 + a_{11}]$$

$$77 = \frac{11}{2} [a_1 + a_{11}]$$

$$154 = 11a_1 + 11a_{11}$$

$$11a_{11} - 11a_1 - 154 = 0 \dots\dots\dots ②$$

$$① \times 11 \quad 11a_{11} - 11a_1 - 330 = 0 \dots\dots\dots ③$$

$$② + ③ \quad 22a_{11} - 484 = 0$$

$$22a_{11} = 484$$

$$a_{11} = 22$$

แทนค่า a_{11} ใน ①

$$22 - a_1 - 30 = 0$$

$$-a_1 - 8 = 0$$

$$\therefore a_1 = -8$$

$\therefore$ พจน์แรก มีค่าเท่ากับ $\dots\dots\dots$
 พจน์ที่ 11 มีค่าเท่ากับ $\dots\dots\dots$ } **ตอบ**

ตัวอย่างที่ 5 จงหาผลบวกของทุกจำนวนที่จาก 61 ถึง 121

วิธีทำ จากโจทย์ จะได้ $a_1 = 61$, $d = 2$ และ $a_n = 121$

$$\text{จากสูตร } a_n = a_1 + (n-1)d$$

$$\text{แทนค่า } 121 = 61 + (n-1)(2)$$

$$121 = 61 + 2n - 2$$

$$2n = 62$$

$$\therefore n = 31$$

$$\text{จากสูตร } S_n = \frac{n}{2} (a_1 + a_n)$$

$$\text{แทนค่า } S_{31} = \frac{31}{2} [61 + 121]$$

$$= \frac{31}{2} (182)$$

$$= 2,821$$

$\therefore$ ผลบวกของทุกจำนวนที่จาก 61 ถึง 121 คือ 2,821 **ตอบ**

ตัวอย่าง ให้เติมคำตอบลงในช่องว่างแต่ละข้อให้ถูกต้องสมบูรณ์

ข้อที่	ลำดับ	อนุกรม	ประเภทของอนุกรม	
			อนุกรมจำกัด	อนุกรมอนันต์
1	1, 8, 15, 22, 29, 36			
2	$\frac{1}{3}, \frac{1}{9}, \frac{1}{27}, \dots, \frac{1}{3^n}, \dots$			
3	4, 7, 10, 13, 16, 19			

วิธีทำ

ข้อที่	ลำดับ	อนุกรม	ประเภทของอนุกรม	
			อนุกรมจำกัด	อนุกรมอนันต์
1	1, 8, 15, 22, 29, 36	$1 + 8 + 15 + 22 + 29 + 36$	✓	
2	$\frac{1}{3}, \frac{1}{9}, \frac{1}{27}, \dots, \frac{1}{3^n}, \dots$	$\frac{1}{3} + \frac{1}{9} + \frac{1}{27} + \dots + \frac{1}{3^n} + \dots$		✓
3	4, 7, 10, 13, 16, 19	$4 + 7 + 10 + 13 + 16 + 19$	✓	

ตัวอย่าง ให้เติมคำตอบลงในช่องว่างให้ถูกต้องสมบูรณ์

ข้อที่	ลำดับเลขคณิต	ผลต่างร่วม	อนุกรมเลขคณิต
1	10, 14, 18, 22, ...		
2	1, 3, 5, 7, 9, ..., 299		
3	(-2), (-4), (-6), (-8), (-10), ...		
4	7, 10, 13, 16, 19, 22, 25		

วิธีทำ

ข้อที่	ลำดับเลขคณิต	ผลต่างร่วม	อนุกรมเลขคณิต
1	10, 14, 18, 22, ...	4	$10 + 14 + 18 + 22 + \dots$
2	1, 3, 5, 7, 9, ..., 299	2	$1 + 3 + 5 + 7 + 9 + \dots + 299$
3	$(-2), (-4), (-6), (-8), (-10), \dots$	-2	$(-2) + (-4) + (-6) + (-8) + (-10) + \dots$
4	7, 10, 13, 16, 19, 22, 25	3	$7 + 10 + 13 + 16 + 19 + 22 + 25$

แบบฝึกเสริมทักษะที่ 1

คำชี้แจง ให้เติมคำตอบลงในช่องว่างให้ถูกต้องสมบูรณ์

ข้อที่	ลำดับ	อนุกรม	ประเภทของอนุกรม	
			อนุกรมจำกัด	อนุกรมอนันต์
1	8, 6, 4, 2, 0, -2, -4			
2	2, 3, 4, ..., $n + 1$, ...			
3	1, 3, 5, ..., $2n - 1$, ...			
4	2, 4, 6, ..., $2n$, ...			
5	1, 2, 3, 4, ..., 100			
6	7, 15, 23, 31, ..., 217			
7	5, 2, -1, -4, -7, ...			
8	6, 9, 12, 15, ..., 99			
9	$1^3, 2^3, 3^3, \dots, n^3, \dots$			
10	$4, 2, 1, \frac{1}{2}, \frac{1}{4}, \frac{1}{8}$			

คะแนนเต็ม 10 คะแนน ได้.....คะแนน คิดเป็นร้อยละ.....ของคะแนนเต็ม
สรุป ( ) ผ่าน ( ) ไม่ผ่าน

แบบฝึกเสริมทักษะที่ 2

คำชี้แจง ให้เติมคำตอบลงในช่องว่างให้ถูกต้องสมบูรณ์

ข้อที่	ลำดับเลขคณิต	ผลต่างร่วม	อนุกรมเลขคณิต
1	1, 3, 5, 7, 9, ...		
2	12, 6, 0, -6, ..., -42		
3	-2, 4, 10, 16, 22, ...		
4	-1, -6, -11, -16, -21, ...		
5	18, 20, 22, 24, ..., 70		
6	9.3, 8.7, 8.1, 7.5, 6.9, 6.3, 5.7, 5.1, 4.5		
7	-13, -9, -5, -1, 3, ..., 31		
8	14, 21, 28, ..., 196		
9	30, 27, 24, ..., 3		
10	-12, -36, -60, ..., -588		

คะแนนเต็ม 10 คะแนน ได้.....คะแนน คิดเป็นร้อยละ.....ของคะแนนเต็ม
สรุป ( ) ผ่าน ( ) ไม่ผ่าน

แบบฝึกเสริมทักษะที่ 3

คำชี้แจง ให้พิจารณาอนุกรมเลขคณิตแต่ละข้อว่าเป็นจริงหรือเท็จ

..... 1.	$100 + 95 + 90 + \dots$	แล้ว $S_{15} = 950$
..... 2.	$(-8) + (-11) + (-14) + \dots$	แล้ว $S_{12} = -294$
..... 3.	$1 + 4 + 7 + 10 + \dots$	แล้ว $S_{30} = 1,333$
..... 4.	$3 + 7 + 11 + \dots$	แล้ว $S_{20} = 800$
..... 5.	$6 + 13 + 20 + \dots$	แล้ว $S_{10} = 355$
..... 6.	$30 + 27 + 24 + \dots$	แล้ว $S_{10} = 165$
..... 7.	$(-7) + (-2) + 3 + 8 + \dots$	แล้ว $S_{12} = 264$
..... 8.	$18 + 20 + 22 + 24 + \dots$	แล้ว $S_{29} = 1,334$
..... 9.	$27 + 29 + 31 + \dots$	แล้ว $S_{75} = 7,575$
..... 10.	$(-20) + (-16) + (-12) + \dots + 4$	แล้ว $S_{28} = 1,100$

คะแนนเต็ม 10 คะแนน ได้.....คะแนน คิดเป็นร้อยละ.....ของคะแนนเต็ม
สรุป ( ) ผ่าน ( ) ไม่ผ่าน

แบบฝึกเสริมทักษะที่ 4

คำชี้แจง จงใส่เครื่องหมาย $\checkmark$ หรือ X หน้าข้อความต่อไปนี้

- .....1. ผลบวกของพจน์ทุกพจน์ในลำดับเรียกว่า อนุกรม
- .....2. อนุกรมจำกัดคือผลบวกของลำดับเลขคณิตที่เป็นจริงบางพจน์ตามที่
โจทย์กำหนด
- .....3. ถ้า $a_1, a_2, a_3, \dots, a_n$ เป็นลำดับเลขคณิตแล้วจะเป็นอนุกรมเลขคณิตก็
ต่อเมื่อ $a_2 - a_1 = a_3 - a_2$
- .....4. จากอนุกรมเลขคณิต $2 + 5 + 8 + 11 + 14$ จะได้ $S_5 = 40$
- .....5. อนุกรมเลขคณิต $10 + 20 + 30 + 40 + \dots + 5,000$ อนุกรมนี้มีจำนวน
พจน์ทั้งหมด 5,000 พจน์
- .....6. อนุกรมเลขคณิต $5 + 9 + 13 + 17 + \dots$ แล้ว $S_{20} = 860$
- .....7. ผลบวกทุกจำนวนเต็มคี่ระหว่าง 90 ถึง 200 คือ 7,975
- .....8. ผลบวกของอนุกรม 10 พจน์แรกที่ $a_1 = 1$, $d = 4$ คือ 109
- .....9. ผลบวกของอนุกรม 12 พจน์แรกที่ $a_1 = -5$, $d = 3$ คือ 138
- .....10. ผลบวก 15 พจน์แรกของอนุกรมเลขคณิตที่ $a_5 = 19$, $d = 4$ คือ 465

คะแนนเต็ม 10 คะแนน ได้.....คะแนน คิดเป็นร้อยละ.....ของคะแนนเต็ม
สรุป ( ) ผ่าน ( ) ไม่ผ่าน

เมื่อเพื่อน ๆ ศึกษาแบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ ชุดที่ 5
เรื่องอนุกรมเลขคณิต จบแล้ว ให้เพื่อน ๆ
ทำแบบทดสอบหลังเรียนก่อนนะคะ

เพื่อน ๆ ทำดูนะคะ
ไม่ต้องกังวลใจว่าจะตอบผิด
เพราะนี่เป็นเพียงแบบทดสอบ
เพื่อประเมินว่าเพื่อน ๆ มีความรู้
เรื่องอนุกรมเลขคณิตเพิ่มขึ้น
มากน้อยเพียงใด แสดงถึง
ความก้าวหน้าทางการเรียน
ไม่มีผลต่อการตัดสินผลการเรียน

พร้อมที่จะทดสอบหลังเรียนหรือยังครับ
ถ้าพร้อมแล้ว ไปกันเลย ! โชคดีครับ

แบบทดสอบหลังเรียน
แบบฝึกเสริมทักษะคณิตศาสตร์ ชุดที่ 5 เรื่องอนุกรมเลขคณิต

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้มีจำนวน 10 ข้อ ใช้เวลาทำ 15 นาที
2. นักเรียนโปรดอย่าเขียนข้อความหรือทำเครื่องหมายใด ๆ ลงบนแบบทดสอบ
3. ให้นักเรียนเขียนหัวกระดาษให้สมบูรณ์ และอ่านคำชี้แจงก่อนตอบข้อสอบ
4. แบบทดสอบเป็นแบบปรนัย 5 ตัวเลือก ให้เพื่อน ๆ เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียวด้วยเครื่องหมาย (X) ในกระดาษคำตอบ
ตัวอย่าง ถ้านักเรียนต้องการตอบข้อ ก ให้ทำดังนี้

ข้อ

0. ก ข ค ง จ

(X)   (   )   (   )   (   )   (   )

ถ้านักเรียนต้องการเปลี่ยนคำตอบจากข้อ ก เป็นข้อ ค ให้ทำดังนี้

ก ข ค ง จ

(~~X~~)   (   )   (X)   (   )   (   )

5. เมื่อนักเรียนทำข้อสอบเสร็จแล้ว ให้ส่งกระดาษคำตอบพร้อมกับแบบทดสอบกับครูผู้สอน

1. ผลบวกของอนุกรมเลขคณิต $5 + 9 + 13 + \dots + 201$ ตรงกับข้อใด ?

ก. 5,150

ข. 5,510

ค. 7,150

ง. 7,510

จ. 7,550

2. ผลบวก 15 พจน์แรกของอนุกรมเลขคณิต $7 + 13 + 19 + 25 + \dots$ ตรงกับข้อใด ?

ก. 653

ข. 675

ค. 735

ง. 753

จ. 765

3. ผลบวกของจำนวนเต็มระหว่าง 100 และ 600 ซึ่งมี 7 หารลงตัว ตรงกับข้อใด ?

ก. 24,580

ข.

24,850

ค. 25,480

ง. 25,840

จ. 28,540

4. อนุกรมเลขคณิตอนุกรมหนึ่งมี พจน์แรกเท่ากับ -13 และพจน์ที่ 10 เท่ากับ 32 แล้วผลบวก 20 พจน์แรก ของอนุกรมนี้ตรงกับข้อใด ?

ก. 660

ข. 670

ค. 680

ง. 690

จ. 700

5. ถ้า $a_1, a_2, a_3, \dots$ เป็นลำดับเลขคณิต ซึ่ง $a_2 + a_3 + \dots + a_9 = 100$ แล้ว $S_{10} = a_1 + a_2 + \dots + a_{10}$ มีค่าเท่ากับข้อใดต่อไปนี ?

ก. 120

ข. 125

ค. 130

ง. 135

จ.

140

6. อนุกรมเลขคณิตอนุกรมหนึ่งมี พจน์แรกเท่ากับ 22 และผลต่างร่วมเท่ากับ -3 ถ้าผลบวก n พจน์แรก ของอนุกรมนี้ เท่ากับ 85 แล้วอนุกรมนี้มีกี่พจน์?

ก. 10

ข. 12

ค. 14

ง. 16

จ. 18

7. กำหนดให้ $S = \{ 101, 102, 103, \dots, 999 \}$ ถ้า a เท่ากับผลบวกของจำนวนคี่ทั้งหมดใน S และ b เท่ากับ ผลบวกของจำนวนคู่ทั้งหมดใน S แล้ว $b - a$ มีค่าเท่ากับข้อใดต่อไปนี้ ?

ก. 550

ข. - 500

ค. - 450

ง. 450

จ. - 550

8. อนุกรมเลขคณิตอนุกรมหนึ่งมีพจน์แรกเท่ากับ -33 และพจน์ที่ 10 เท่ากับ 12 แล้วผลบวก 10 พจน์แรก ของอนุกรมนี้ ตรงกับข้อใด ?

ก. 254

ข. 345

ค. 435

ง. 543

จ. 550

9. อนุกรมเลขคณิตอนุกรมหนึ่งมีพจน์แรกเท่ากับ 8 และผลต่างร่วมเท่ากับ 5 แล้วผลบวก 20 พจน์แรกของอนุกรมนี้ ตรงกับข้อใด ?

ก. 640

ข. 870

ค. 950

ง. 1,110

จ. 1,200

10. อนุกรมเลขคณิตอนุกรมหนึ่งมีผลต่างร่วมเท่ากับ -14 และพจน์ที่ 7 เท่ากับ 183 แล้วผลบวก 13 พจน์แรก ของอนุกรมนี้ ตรงกับข้อใด ?

ก. 2,379

ข. 2,500

ค. 2,645

ง. 2,793

จ. 2,795

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์.

กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2544.

จักรินทร์ วรรณโพธิ์กลาง. คู่มือสาระการเรียนรู้พื้นฐาน คณิตศาสตร์ ม. 5 เล่ม 1
ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา,
2550.

นวลจิตต์ เขาวงกิตพิงส์. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ :
ภาพพิมพ์, 2545.

ยุพิน พิพิธกุล และอรพรรณ ต้นบรรจง. สื่อการเรียนการสอนคณิตศาสตร์.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

ส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, สถาบัน. หนังสือเรียนสาระ
การเรียนรู้พื้นฐาน คณิตศาสตร์ เล่ม 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว, 2551.

ภาคผนวก

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

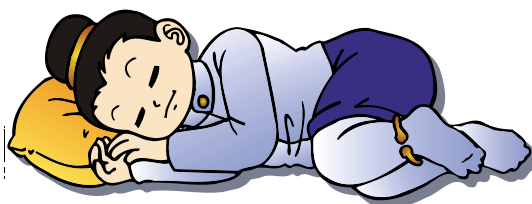
1. ค   2. ก   3. ง   4. ก   5. ข
6. จ   7. ข   8. ข   9. ง   10. ก

เฉลยแบบฝึกเสริมทักษะที่ 1

ข้อที่	อนุกรม	ประเภทอนุกรม	
		อนุกรมจำกัด	อนุกรมอนันต์
1	$8 + 6 + 4 + 2 + 0 + (-2) + (-4)$	✓	
2	$2 + 3 + 4 + \dots + (n+1) + \dots$		✓
3	$1 + 3 + 5 + \dots + (2n-1) + \dots$		✓
4	$2 + 4 + 6 + \dots + 2n + \dots$		✓
5	$1 + 2 + 4 + \dots + 100$	✓	
6	$7 + 15 + 23 + 31 + \dots + 217$	✓	
7	$5 + 2 + (-1) + (-4) + (-7) + \dots$		✓
8	$6 + 9 + 12 + 15 + \dots + 99$	✓	
9	$1^3 + 2^3 + 3^3 + \dots + n^3 + \dots$		✓
10	$4 + 2 + 1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{4} + \frac{1}{8}$	✓	

เฉลยแบบฝึกเสริมทักษะที่ 2

ข้อที่	ผลต่างร่วม	อนุกรมเลขคณิต
1	2	$1 + 3 + 5 + 7 + 9 + \dots$
2	-6	$12 + 6 + 0 + (-6) + \dots + (-24)$
3	6	$(-2) + 4 + 10 + 16 + 22 + \dots$
4	-5	$(-1) + (-6) + (-11) + (-16) + (-21) + \dots$
5	2	$18 + 20 + 22 + 24 + \dots + 70$
6	-0.6	$9.3 + 8.7 + 8.1 + 7.5 + 6.9 + 6.3 + 5.7 + 5.1 + 4.5$
7	4	$(-13) + (-9) + (-5) + (-1) + (3) + \dots + (33)$
8	7	$14 + 21 + 28 + \dots + 196$
9	-3	$30 + 27 + 24 + \dots + 3$
10	-24	$(-12) + (-36) + (-60) + \dots + (-588)$

เฉลยแบบฝึกเสริมทักษะที่ 3

1. เท็จ	2. จริง	3. จริง	4. เท็จ	5. เท็จ
6. จริง	7. เท็จ	8. จริง	9. จริง	10. เท็จ

เฉลยแบบฝึกเสริมทักษะที่ 4

1. ✓	2. X	3. ✓	4. ✓	5. X
6. ✓	7. ✓	8. X	9. ✓	10. ✓

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

1. ก	2. ค	3. ข	4. ง	5. ข
6. ก	7. จ	8. ข	9. ง	10. ก

